

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Audiența Episcopului Radu.

Roma, 13 Martie 1912.

Dela corespondentul nostru din Roma primim următoarea scrisoare, căreia cu plăcere îi dăm loc în fruntea numărului.

Precum v'am fost încunostințat prin telegraf Il. Sa Episcopul Dem. Radu în 6 l. c. a fost primit, pe lângă ceremonialul obicinuit, în audiență privată de către S. S. Papa Piu al X-lea, spre a-i înainta memorandumul arhierilor noștri în cestiunea proiectatei episcopii greco-catolice maghiare.

S. S. Pontificele a primit cu părintească bunăvoință omagiile prezentate de către Il. Sa în numele P. SS. Arhieriei, a clerului și a credincioșilor bisericii noastre și a ascultat timp de 22 minute, cât a ținut audiența, expunerile cu cari Episcopul a însoțit predarea memorandumului și l'a asigurat cumcă va lăsa să se studieze cauza după cum merită gravitatea și momentozitatea ei și la rezolvarea definitivă a cestiunii se va da cuve-

nita atențiune cuvântului arhierilor noștri. La urmă S. Sa a dat bine-cuvântarea sa peste toți fiii bisericii noastre și în cuvinte foarte amabile a spus Il. Sale să-și grijască sănătatea, durere, încă nu deplin restabilită.

Sunt așa dară fantastice, ca să ne folosim de expresiunea cea mai moderată, cele ce s'au scris în foile unghurești, cu deosebire în ziarul „Szabadság” din Oradea-mare, numărul din 8 l. c., cu privire la chipul neobișnuit de rece, puțin măgulitor și la terminul în care Il. Sa ar fi fost în audiență. Și mai ales nu este adevărat cumcă aceasta s'ar fi întâmplat la întervenirea ambasadei monarhiei noastre pe lângă S. Scaun, căci această ambasadă nu a avut nici un amestec cu privire la timpul și la modul audienței. Este apoi ridiculă de tot, și semn vădit a unei crasse ignoranțe, afirmația aceea a numi-

tului ziar cumcă fiecare cucernic peregrin sau călător curios poate ajunge ori și când înaintea S. Sale, iar Episcopul Oradei-mari a trebuit să aștepte zile întregi ca să se poată învrednici de acea cinste; căci mulți peregrini și și mai mulți călători curioși așteaptă zile multe ca să poată vedea fața S. Sale în trecere prin vre-o sală a Vaticanului; dar sunt încă și de aceia cari nici la atâta nu pot ajunge; iar ca să poată fi cineva, primit în audiență particulară, e lucru rar de tot și numai când e vorbă de persoane distinse sau cari se bucură de protecția deosebită a cutărei persoane înalte din împrejurimea S. Sale. Chiar și Episcopii, fiindcă sunt în tot timpul, dar mai ales acum primăvara, mulți cari cer audiență, trebuie să aștepte câteva zile până ce le vine rândul.

Așa a fost primit și Il. Sa Episcopul Dem. Radu, când i-a venit rândul și cu cinstea cuvenită unui Episcop diecezan. Și ca să astupăm desăvârșit gura evreului clevetitor dela „Szabadság”, deși nu

FOIȚA.

Pe mare.

Matroz bătut de vântul mării,
N'auzi cum plânge 'n taina serii
Un glas de harfă sfântă?...

Nu simți cum îți pătrunde 'n suflet
Și-ți stinge ultimul răsuflet,
Matroz cu barca frântă?...

N'auzi? nu simți?... Mă mir de tine,
Copil abandonat de bine,
De zimbetele sorții.

Mă mir de chinurile tale
De sufletu-ți cernit de jale,
Matroz și rob al morții.

Mă mir cum nu 'nțelegi cântarea,
Ce zbuciumă 'n talazuri marea
In astă noapte sfântă.

E glasul inimei bolnave
Pe marea viselor fireave,
Matroz cu barca frântă!...

Chinciș, 1912.

Aurel Nan.

Ferieire...*)

Azi dimineață, cu toată graba pe care o avea baba Safta, bunica Dicăi, n'a putut să n'o ia și pe dânsa la dusul vițelului la cârd. Dica ar fi vrut să mai rămână acolo ca să privească la viței, cum pase ei și cum sburdă.

— Bunico, întreabă Dica, venind înapoi, până deseară nu se mai întâlnește vițelul cu mama lui?

— Până desară, răspunse bunica, înjunghindu-se de râs.

— Și nu li-e dor vițelilor de mamele lor?

*) Din volumul Dui Spiridon Popescu: „Zori de Iulie” nuvele și schițe.

— Li-e dor, buniceții, dar ei se joacă pe șes cu toții, mănâncă iarbă și uită.

— Dar mamele lor nu li-e dor de copii?

— Ba li-e dor, dar n'au ce să facă. Le păzesc, că ele s'ar întoarce înapoi la viței.

— Deaceia îl mângăia mama lui și-l săruta pe ochi cu limba?

— Deaceia, buniceții, că nu-l mai vede până 'n sară.

Când ajung acasă, tocmai atunci întâlnește pe Săftica, fețița vecinei, de potrive Dicăi. Ducea găscă lor cu boboci la păscut. Dica se oprește în loc și nu se îndură să-și ia ochii dela bobocii cruzi, care merg sfătuind între ei și grăbind pasul lor mărunț, după mama lor.

— Bunică, strigă Dica din drum rugătoare, la bunică-sa, care n'avea vreme n'o aștepte ca să între împreună în ogradă, întreabă pe mama, dacă-mi dă voe mă duc și eu cu Săftica.

— Vai de mine, buniceții, cum să te

ar merita atâta atenție, mai adaugăm cumcă chiar Il. Sa Episcopul Dem. Radu s'a rugat de majordomul Sfinției Sale, când a cerut să fie primit în audiență, ca având în vedere starea sănătății sale, să fie primit ceva mai târziu, altcum ar fi fost de sigur primit cu 1—2 zile mai curând.

După audiența Il. Sa fiind încă tot cam suferind, a trebuit să steie câteva zile în odaie, mai ales că și timpul a fost foarte urât, ploios și rece, așa încât numai peste 2—3 zile va putea pleca spre casă.

Să ne stringem rândurile.

I.

Nu începe nici o învoială, că cei mai mulți dintre noi preoții am dori, ca „Unirea” să devină un ziar cotidian, carele fiind bine întocmit și redactat, să ne satisfacă în măsură cât se poate mai mare: atât cu privire la chestiile, de natură pur bisericească, cât și cu privire la chestii mai însemnate de altă natură. Pentru aceea și eu sunt de părerea, ca să nu se deie nici de cum uitării aceasta chestie de o importanță capitală. Să se discute mai cu foc în coloanele Unirii, despre ea, și fie pe calea, ce ne-o propune Dl Octavian Popa (nr. 19-1912) — care și eu o cred a fi potrivită, — fie pe altă cale, să se facă din „Unirea” foaie de zi.

Dorim, ca „Unirea” să devină, ziar cotidian, care să ne apere cu bărbăție credința și interesele bisericii noastre greco-

catolice în fața dușmanilor, atât din lăuntru, cât și externi. Să nu lăsăm să ne apere alții: căci mulți, ne apără, fiindcă, poate, simțim și formăm aceeași nație, dar cari nu se pot suferi, să nu ne piște cu vorba ori în scris, când e vorba de o credință străină de a lor. Și apoi e vorba uneori de chestii mai delicate, cum e bună oară chestia reformării postului, pe carea ne-o pune spre discuție fratele Septimiu Popa (Unirea nr. 18—1912); o chestie, carea pe cât de nevăgată în samă, pe atât de importantă a fost și este rezolvirea ei. Căci fiind vorba de post și de ținuta noastră ca preoți, apoi soartea celor mai mulți dintre noi, e soartea aceluia, care e în fața unei primejdii, însă mâinile și picioarele li sunt legate: ar vrea să fugă, nu poate; ar vrea să se apere și nu poate. Mulți dintre preoți ar voi poate să postească dar nu pot. E greu să postești, cum se cade, atunci când mai lipsit fiind, postul te costă mai mult decât mâncările de dulce; și iarăși e greu să postești adevărat atunci, când nu-ți suferă stomacul, ori nu-ți plac mâncările de post. Obții dispensă? Cu aceasta nu poți sta înaintea credincioșilor, căci nu te vor pricepe ori și dacă te vor pricepe unii, totuși vei rămânea peatră de scandal pentru alții. Și chiar de n'ar fi așa, totuși felul, cum se mai postește în zilele noastre, ne arată destul de limpede, că postul, care a fost întocmit la început pentru exegințele vremilor de atunci, acum are lipsă de o nouă întocmire, în conformitate cu trebuințele vremilor noastre. E drept că reformarea lui ar putea servi ca armă în mâna dușmanilor împotriva bisericii noastre, dar dușmanii vom avea totdeauna, și apoi binele sufletesc al miilor de credincioși mai mult prețuiește decât stricăciunea acelorora, după ce aceeași scădere o vedem și la frații greco-orientali, cari singuri ne-ar putea

strica în privința asta. Neobservarea postului însă a devenit un obicei general pentru toți și așa dacă s'ar modifica, prin pregătirea cum se cade a credincioșilor, aceștia s'ar putea împăca ușor și cu această modificare.

Dar să mă întorc iarăși, la chestia „Unirii” ca foaie de zi, ori mai bine zis, la importanța și menirea ei ca foaie de zi. Ca să putem fi socotiți între adevărații servitori a lui Hristos, trebuie să lucrăm și să muncim conform credinței și canoanelor bisericii noastre. E știut însă, că dacă nu ne este încontinuu trează conștiința, cu privire la acest lucru, ușor putem să deviem dela calea cea adevărată. Avem lipsă și de un impuls din afară, care să ne țină în continuu trează conștiința. Avem lipsă de o foaie zilnică, interesantă, atrăgătoare, și mai ales, care să ne inspire curaj la luptă, ce avem să purtăm zilnic în contra uneltirilor dușmanilor bisericii. Avem lipsă de o foaie, în care să ne apere încontinuu interesele bisericii noastre; carea să fie oglinda, în care să putem vedea preamărindu-se din deajuns virtutea și sbiciui cu prudență slăbiciunea. Avem lipsă de o foaie zilnică, carea să ne adune rândurile, să ne închege, să ne consolideze mai bine, nu numai în ce privește credința, ci și în ce privesc faptele isvorite din acea credință.

Ne place, să ne mândrim cu aceea, că biserica catolică e singura biserică adevărată, că ea și numai ea e biserica întemeiată de Hristos; că singur numai ea va sta până la sfârșitul lumii și că ori cât de mult vor hulii-o dușmanii ei și ori cât de mult vor cerca, să-i strice, ea nu se va clăti căci e zidită pe stâncă: vor pute-o izbi valurile, cât vor voi, că nu ea, ci ele vor trebui să se frângă și se piară. Vor peri și dușmanii ei, căci vor trebui să piară, și biserica lui Hristos tot va rămânea, căci „cu

duci tu, fetiță dela București, la păscut bobocii.

Cucoana Tinea tocmai auzise despre ce-i vorba și eșea înaintea Dicăi.

— Se poate, mamă, să mă duc și eu cu Săftica? întrebă Dica, îmbujorată la față de teamă, că poate nu s'o fi căzând unei fete dela București, să se ducă la păscut bobocii, și arătând cu ochi ei scânteitori de fericire la cârdul de bobocii.

— Se poate, draga mamei, se poate.

Dica se repede la mama sa, și o sărută cu nesăț.

— Vai de mine, Tinețo, face baba Safta, cu încredințare că-i prea mare bătae de joc pentru copilă, cum ți-ar veni în gând să-i dai voie să se ducă la păscut bobocii!

— Nu-i nimica, mamă, răspunse cucoana Tinea cu hotărre, nu-i nici un rău aici.

— Săftică, strigă Dica, așteaptă-mă; mama 'mi dă voe.

E vorba acum de pregătire. Cucoana Tinea li face inte un săculeț, în care pune mâncare, apoi pornește, uitându-se după ele, până scapătă la întorsătura drumului, și oftează de mulțumirea Dicuței și de dorul ei până desară.

— Imi dai voe, mamă? întrebă sara Dica în șoaptă, din așternutul ei cu ochii închiși, ca să nu se supere cucoana Tinea.

— Dormi, Dică, dormi, draga mamei! Tu știi că mama se supără, dacă nu 'nchizi ochisorii și nu adormi îndată, răspunde cucoana Tinea, acoperind-o bine cu plapoma.

— Am închis ochii, mamă; nu vezi?... Iaca dorm!... Imi dai voe, mamă? Da? Da?... Zi, mamă, da!... Să mă duc și mâne, da?

— Da, da! ți-am spus de o sută de ori... dormi... iaca mă supăr și nu te mai sărut...

— Dorm, mamă, spune Dica, sculându-se într'un cot și arătând cu degetul la ochii închiși. Nu vezi că dorm?

— Așa, draga mamei!

Cucoana Tinea o sărută pe ochii închiși, o învălește din nou și s'așează liniștită pe scaunul de lângă masa de cetit.

Nu se poate spune, care din două, Dica ori cucoana Tinea, e mai fericită. Au venit să facă Paștele la „bunica”, în satul Călărășilor. Poate cineva în lumea asta mare, să fie mai fericită decât Dica, decând a venit la „bunica”? Poate fi acuma cineva mai mulțumită, decât coana Tinea, când vede că Dica ei, copilă asta de șase ani n'a găsit nici o clipă, decând au venit, care să-i încrețească seninul de pe față?

Cu cât strânge mai tare Dica ochii închiși ca s'adoarmă și să nu mai supere pe mama, cu atât li răsar în mintea ei mai limpede tablourile, pe cari le-a văzut în cursul zilei.

— Cocostărcul de pe casa bunicii... a

adus pisicuțele noastre dela București, mamă? — întrebă ea.

— Dormi, draga mamei!...

— Da? cocostărcul de pe casa bunicii?

Și i-se pare Dicăi, că se vede singură pe sine cum aleargă din casă, și-i răsună și acum în urechi cum o strigă cucoana Tinea:

— „Dico, Dico, degrabă! să vezi ce-o adus bunica!”

Cucoana Tinea se sculă dela masă; i-se pare că Dica râde înfundat. S'apropie încețor-de-patul ei și o privește. Cu bună samă râde cu ochii închiși. A adormit? Râde prin somn? Nu se poate ști.

— Iii! — face Dica în gândul ei, fără să doarmă — dacă n'am fost și eu să-i văd, când a venit cocostărcul cu pisicuții. Ce frumuseți!... iată! iiii!... ce frumuseți!... Acum se duc la mama lor să sugă... așa! li-e foame, sărăcuții! Ei vin dedeaparte!... Uite cuibul cu pușorii dela cloșca bunicii!... Bunica aruncă cojile din cuib... un pușor acum iesă din coaja oului!... Uite cum se uită!... O fi zicând el: Unde-i mama? Iaca mama! — zic. Bunica li ia și-l pune și pe dânsu! la soare, lângă cloșcă. Ciupește și el păsat. Pușorii nu sug la mama lor, ei ciupest. Bunică, zic, aista-i pușorul meu; da? — Da, zice. — Ce bine! am să-l iau la București. Uite-l nu mai ciupestel!... Se culcă ca să se încălzească la soare... Inchide ochii... Adorme... Pleacă ciocul pe pământ... li atâră capul.

noi e Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, că nu noi e Dumnezeu”.

Da, simțim o mândrie și sufletul ni-se înalță, când ne gândim în felul acesta la biserică noastră. Care însă dintre noi nu va simți o adâncă durere în sufletul său, gândindu-se și la multele abuzuri și obiceiuri slabe, pe cari le întâlnim încă în biserică noastră și în veacul al XX-lea, cum zice un frate în articolul „Jos cu abuzurile“ (nr. 16—1912). Ii dau tot dreptul! Numai atunci ne vom putea ajunge scopul prefapt — zice dânsul — și numai așa ne va ajuta Dumnezeu, să stărpim, — precum și alte abuzuri — așa și acesta al beaurilor dela pomeni, dacă cu toții vom fi solidari, fie preot gr.-cat. fie gr.-orient., iar eu adaug, că măcar noi preoții gr.-cat. dacă am fi solidari, consecvenți și una în mărturisirea credinței, conform jurământului depus cu ocazia hirotonirii într-un preot înainte P. Sfințitului Arhierou, — am putea să stărpim multe abuzuri și obiceiuri slabe și deositoare atât pentru noi, cât și pentru poporul credincios. Durere însă, că solidaritatea, ce ar trebui să fie între noi preoții, o întâlnim numai în mod sporadic.

Dar ce zic? Suntem totuși și noi solidari și una — onoare excepțiunilor — în abuzuri, dar nu în delăturarea lor.

Dacă noi am fi una în delăturarea abuzurilor și relelor obiceiuri din sânul bisericii noastre, dacă noi le-am combata cu bărbăție, unul ca celalalt, deopotrivă și dacă credincioșii ar auzi, că nu numai preotul lor ci și celalții preoți gr.-catolici, de prin comunele învecinate, ba chiar toți preoții gr.-catolici, combat unul și același abuz, atunci noi cu mult mai ușor ne-am ajunge scopul, iar credincioșii cu mult mai lesne s'ar supune disciplinei celei adevărate a bisericii. Durere însă, că nici ceace putem face, nu

facem. Și mulți u'o fac, nu pentru că au puțină credință, ci pentru că nu se știu însufleți pentru credința lor și nu se știu însufleți, pentru că le lipsește un imbold, un impuls din afară. — Această lipsă ar pute-o însă suplini o „Unire“ zilnică, bine redactată și întocmită conform exegizelor timpului nostru.

Coadjutor pe lângă primatele Ungariei. Mai în zilele trecute au adus foile interesante știri în vederea unei denumiri de *coadjutor cum jure successionis* pe lângă primatele actual al Ungariei Vaszary Kolozs. Noul coadjutor ar fi să fie actualul arhiepiscop de Kalocsa Chernoch Lajos, care ar fi primit deja avisul despre aceasta și a cărui denumire va apărea în proximele zile în Monitorul oficial.

Pe cât a fost de surprinzătoare aceasta știre pe atât de hotărât se desminte acum din ambele părți, fără se înțelege a nu lăsa și un dram de venin în anumite cercuri. Din jurul primatului resping această faimă cu cea mai desăvârșită hotărâre pe titlul, că nu se poate da nimănui coadjutor, care nu cere. Primatele, care deși e de 80 ani, n'a cerut până acuma coadjutor, de care altcum nici lipsă n'are, deoarece ce are pe lângă sine doi episcopi consacrați, cari îndeplinesc toate slujbele spirituale legate de oficiul primatului. Arhiepiscopul din Kalocsa desminte deasemenea spunând, că nu are absolute nici o cunoștință despre vre-o schimbare de natura aceasta, ce s'ar pregăti în jurul scaunului primatului al Ungariei.

Cei ce au lansat știrea aceasta însă așa se vede, că intenționat au făcut-o. În zilele următoare s'au întregit cele de sus și anume: Că numirea aceasta de coadjutor ar fi să fie numai „in temporalibus“. Primatele e de 80 ani și nu numai, că nu a făcut

până acuma nici o fundație mai mare pentru scopuri bisericesti și culturale, ci în timpul din urmă ar avea de luptat și cu unele greutăți financiare, provenite din datoriile, ce cresc mereu la mitropolia Strigonului, deși primatele are venit, ce întrec cu mult milionul anual. Cei bârfitori explică faptul, că moștile primatului sunt exploatate de neamuri și alți interesați, cari se îngrijesc, ca să nu îmbogățească prea tare Cassa primatului.

Ori cum ar sta lucrul, fapt e, că aceste știri au produs mult sânge rău în Strigon.

Cine dorește episcopie maghiară? După ce toate foile semitice și antisemitice s'au declarat deja în favorul episcopiei maghiare, după ce presa romano-catolică, calvină, ruteană și celelalte au pretins sus și tare înființarea noaua episcopii, vine acum episcopul calvin *Balthazar din Dobrișin* și în adunarea congregației comitatului Hajdu ține o fulminantă vorbire împotriva episcopatului nostru și în favorul episcopiei maghiare, pe care pretinde, ca statul să o ridice la — Hojdudorog. După aceste una mai reștează: Să vedem și pe arhiepiscopul din Budapesta așternându-și într-o adresă potrivită tulburările sale patriotice față de episcopatul român și să ceară sus și tare înființarea episcopiei maghiare gr. cat. Ca să fie astfel complectă bucuria acelor, cari au exploatat atât de mult credulitatea noastră și cari au nimicit visele noastre de aur, pe cari le-am țesut în urma bulei Ecclesiam Christi și a dragostei nefățurate, de care am avut parte sub nemuritori pontifici Pie al IX și Leo XIII.

Averea Fundațiunii Gozdu. Cei în „Foaia Pop. Rom.“:

„În ședința de Miercuri a reprezentanței fundațiunii Gozdu, comisia însărcinată cu verificarea conturilor și bilanțului, a dat

se prăvale pe-o coastă... se restoarnă cu fața în sus! A adormit pușorul meu, bunico? — Așa dorm ei în ziua întâi, când îi scoți la soare, zice. Așa! clone-clone, îi strigă mămă. S'a trezit pușorul meu... iaca deschide ochisorii... ridică în sus capul... Se zbate cu picioarele în sus... vrea să se scoale și nu poate... Să-l ridic eu bunica? — Ridică-l buniceții, zice... Cum se zbate! îi dau drumul. Clone-clone... îi cheamă mama sa și a-teargă la dansa... Vorbește și el în limba lui... O fi zicând: „Merci“, Dico, m'ai ajutat să mă scol... de acum n'o să mai dorm așa. Mama sa îi spune „prostutule, să nu te mai culci așa, cu picioarele în sus; nu-i frumos!“ Uite-l scoate capul printre penele mamei sale!... Se uită la mine cu un ochiu... el zice acum „merci, Dico“. Ii iau la București. Fuga la Marcela... o duc și pe dansa la noi. Uite eum îl desmeardă și Marcela! „Dămi-l mie“, zice Marcela. Dica își oprește gândul va să chibzuiască.

— Mamă, să cer buniceții să dea și Marcela un pușor de cei mititei? Întrebă ea tare, întrerupând liniștea odăiei.

— Acuma chiar mă supăr pe tine, spune cucoana Tina, tresărind fără să vrea. Dormi odată, e târziu!

— Iaca dorm, dorm! spune de rândul acesta, strângând ochii cu hotărâre.

Așa! urmează Dica, gândindu-se mai departe. Eu fac pușorului meu un culcuș, Marcela face pentru al ei. Când vine la noi, aduce și pușorul ei. Pușorii au să se joace amândoi, și noi ne jucăm cu păpușele... La anul, când o să venim la bunica, o s'aduc și pușorii ca să vadă pe mama lor. Iii! cum are să se bucure mama lor! Au să vie și frații lor și au să-i întrebe, unde ați fost? — „La București!“ au să zică ei. — E frumos la București? au se întrebe ei. — Cum nu! au să zică pușorii mei... Și au să înceapă să le spună cum ts Bucureștii... Frații lor stau cu toții grămadă, îi ascultă și se miră de cele ce aud... Măne dimineată... Doamne, Doamne!... am să mă scol și mai dimineată. Așa mi-a spus Săftica: „Dico, măne să te scoli și mai de dimineată... Când o să trec eu cu bobocii, tu să fi gata; să fim

înaintea tuturor fetelor pe șes cu bobocii...“ Așa! să mă duc și măne... Și măne am să trec cu Săftica pe lângă femeii pe drum... au să se uite la mine ca azi; au să stea în loc și au se mă întrebe: Te duci cu bobocii la păscut, Dico. Mă duc, zic eu. Ce ai în trastă? au se mă întrebe... — Măncare; mi-a dat mama mâncare pentru toată ziua. Măi, măi, măi! așa-i Dico, omului îi trebuie mâncare la treabă, au să zică ele. Ce bine-i! păzim ca azi bobocii și ei au să pască ierbușoară verde, răsărită acum. Uite-i cum pase... unul e al meu. Mi-a spus Săftica c'o să-l ceară mamei sale și are să mi-l dea. Bobocul meu păște și el... apucă firul de iarbă și trage... trage virtos... na! s'a rupt firisorul de iarbă, și el a căzut în coadă... Hop! scoală, bobocelule... Mă duc să-l ajut, dar nu mă lasă gâsca, mama lor... Uite, cum întinde gâtul și fășăie la mine... — Nu te teme, zise Săftica, nu-ți face nimica gâsca, așa face ea. Gâsca erede că voesc să-i iau acuma bobocelul. Ii ducem toate fetele, cu cârdurile la apă, la Prut. Uite, cum se rostogolesc de pe mal.

Deposit

de fabricate de linoleu.

LEOPOLD HAAS în Cluj, piața
Mátyáskirály Nr. 11.

Își recomandă următoarele mărfuri: Linoleu veritabil de pîntă pentru tapotarea păreților; tapete fugative, pentru prânzitor; fețe de masă din pânză cerată; ștofe de obdus sofe (otomane); dantele pentru credent; șurte de pânză cerată pentru copii și dame. Articlii de gumă, suposite de așternut, cotce, păpuși, piepteni, pălării de piele, șapci (chipie), calcăie de gumă, pantofi, ghete de gimnastică, galoși scl. în asortiment foarte mare. —

Adresa e de moment. — Cereți Preț-curent.

(41) 3—26

convenita descărcare. Inventarul încheiat cu finea anului 1911, prezintă la active 8 milioane 467.548 coroane 90 fileri, la passive 1 milion 349.050 coroane — rămâne în casă ca avere totală a fundațiunii Gojdu 7 milioane 118.498 coroane 90 fileri, averea care față de anul trecut arată o sporire de 617.826 coroane 29 fileri.

„Cercetând mai de aproape bilanțul fundațiunii pe anul 1911, vedem că s'a încheiat la venituri 1 milion 266.628 cor. 10 fil. iar cheltuieli 1 milion 230.972 cor. 03 fileri. Deci Saldo în Casă e de 35.656 cor. 07 fil. Veniturile de mai sus au provenit din: 1. Saldo de Casă din anul 1910 de 11.860 cor. 89 fil.; 2. din chiria edificiilor Gojdu 125.821 cor. 04 fileri și din dividendele primite dela băncile: Pestis hazai takarékpénztár și Hazai bank pentru efectele fundațiunii Gojdu — a încurs 224.094 un plus de 7 mii 854 coroane față de dividendele din anul trecut.

„Pe anul 1913 s'a stabilit următorul preliminar: La venituri se prevede 450.580 cor. La cheltuieli 124.350 cor. Va rămânea deci în casă 326.350 cor. Din această sumă 217.566 coroane 60 fil. vor fi întrebuințate pentru capitalizare, iar restul de 105.983 cor. 34 fileri, adică a treia parte din veniturile pe anul 1913 se va distribui ca stipendii pentru studenții români săraci, pe anul școlar 1913—3.

În reprezentanță a fost ales d. Dr. Ioan Mișu, avocat în Vinerea, în locul rămas vacant prin moartea Cav. Ioan de Pușcariu.

Fundațiunea va crește anul cu 12.000 coroane, cari rămân pe urma văduvei, decedate acum.

Sărbătorirea dlui Iuliu Maniu.

Membrii partidului național au dat un banchet în onoarea dlui Dr. Maniu, sărbătorindu-l pentru contribuția sa prețioasă în restabilirea

armoniei în partid. I-s'a oferit din această ocaziune o frumoasă călimară în argint masiv, cu inscripția: „Luptător neîntrecut, iubitor de pace“. Au rostit toasturi d. Vaida, Stere, Mihali, Maniu, Velici.

Reviste.

România și Bulgaria. „Seara“ aduce un interesant articol, în ce privește relația celor două puteri vecine. Reproducem unele pasaje:

În momentul de față, când zângănitul de sabie răsună la urechile noastre, iar mirosul pravului de pușcă pare că se simte de pretutindeni, nici o țară balcanică nu face atâta caz de armata sa, și nici una nu se admiră mai mult pe sine ca Bulgaria. În coloanele presei bulgare de o bucată de vreme, nu găsești decât aprecieri dintre cele mai măgulitoare la adresa armatei bulgărești și a bulgarilor în genere, încât de mulțori te întrebi cu surprindere dacă nu se găsește și pe acolo cineva care să atragă atențiunea scribilor că prea multă laudă de sine nu miroasă a bine.

Mai întâiu, autorul articolului, care se torțează foarte mult să fie cât se poate de obiectiv, găsește că bulgarii sunt superiori românilor, prin faptul, că ei pot scoate în luptă un număr cu mult mai mare de

soldați, și pot opune armatei românești un număr mai mare de unități de infanterie, adică mai multe batalioane.

După-ce afirmă aceste lucruri, după-ce termină cu tonul patetic în care se avântase, ziarul bulgăresc, isbit de evidența faptelor, este silit totuși să recunoască că și armata românească are două însemnate avantaje față de cea bulgărească și anume: 1) e mai rațional organizată și 2) are îmbunătățiri tehnice dintre cele mai moderne și mai variate.

În privința primului punct, zice că România a adoptat organizația triplă a Germaniei, recunoscută de toată lumea ca una ce este mai bună decât toate cele existente, organizație pe care au imitat-o și turcii în ultimii trei ani, dar pe care bulgarii nu vor putea-o încă multă vreme introduce și în armata lor din cauze bugetare.

Pe lângă primul punct de superioritate se mai recunoaște și un al doilea: acela că România dispune de un mai ales material de războiu și de mai număroase și mai bune elemente tehnice, calitate care fiind pusă în colaborare cu primul avantaj, asigură rezultatul final — victoria. România întotdeauna a introdus în armata sa tot ce tehnica militară a avut mai bun și mai modern, și nu citează decât două cazuri. Îndată-ce s'a inventat radiografia, românii și-au instalat patru stațiuni de telegrafie radiografică, iar când avioanele au fost adoptate în armatele străine și România și-a înzestrat oștirea cu câteva avioane, cari au adus servicii reale la manevrele trecute. Astăzi România are, zice ziarul bulgăresc, ofițeri buni piloți și o școală de pilotaj, pe când Bulgaria n'are nici stațiuni militare de telegrafie fără fir și nici măcar un singur avion.

Autorul articolului termină, cerând ca guvernul bulgar să ia măsuri să se introducă aceste lucruri și în armata bulgară.

Războiul italo-turc. Guvernul italian a trimis puterilor un răspuns, unde face responsabilă pe Turcia pentru războiu, spunând, că aceasta n'a ascultat plângerile guvernului italian.

Intervenția puterilor numai atunci va avea rezultat bun, dacă Turcia recunoaște noua situație creată de Italia, și dacă va retrage toate trupele din Tripolitania.

Condițiunile sub care s'ar putea încheia pacea, sunt următoarele:

Cad în apă cu capul înjos... se întorc iute pe apă, înoată, beau apă și stau de vorbă cu mama lor. Gâștele scot singure bobocii iar la păscut pe mal, la iarbă verde. Ne jucăm cu toate fetele de-a baba oarbă... Eu mă leg la ochi și fetele mă prind... Eu fug iute, când sunt cu picioarele goale... Ce bine-i cu picioarele goale! Și mâne, mi-a spus mama, dacă-i cald, o se mă duc tot cu picioarele goale... După-ce ostenim bine, facem casă în pământ... o facem cu odăi multe, multe! Săftica aduce apă dela Prut cu pumnul; Anicuța strânge paie din gunoiu, le frământăm cu țărna udată și facem, cu toatele vâlătuci pentru pereții casei... Păcat, că n'am adus și păpușele dela București să vadă și ele cum facem noi o casă adevărată... Pe urmă ne punem la masă... iiii! cum stăm noi la masă cu toatele!... Eu scot din săculețul meu cozonacul, pasca, ouele roșii, felile de șuncă, piciorul de curcan... Săftica scoate și ea colăceii, căpătați dela „Hristos a înviat“, ouăle roșii... Anicuța tot așa; celelalte tot așa și facem o masă mare! mare!... pe iarbă verde ca oamenii mari și mâncăm cu toatele... Ce bine! Și pe urmă iar ne jucăm... Ba nu... stăi, că trebuie să îngropăm bobocul... săracul! L'a ciupit cioara drept în cap și l'a omorât... Eu sunt popă și zic: „Doamne miluște!“ Săftica-i dascăl... Anicuța plânge adevărat; zice că s'o bată mamă-sa, că de ce n'a păzit bine bobocul și de ciori... Bunicul mi-a spus că el are se impuște cioara, care a ciupit

bobocul Anicuței și mâne n'are se mai vie să mai mănânce bobocul... Și pe urmă iar ne jucăm până seara... Seara ne întorcem pe alt drum... ca să nu ne mai iasă înainte fata cea urtă...

— Așa-i, mamă, că-i urtă? întrebă Dica, făcând din nou să tresară cucoana Tinca.

— Dar bine, Dicuțo, așa inbești tu pe mama?! nici acum nu dormi?

— Dorm, mamă, nu vezi? uită-te la ochii mei...

— Ești fată urtă, că n'ascuți pe mama.

— Iaca dorm, mamă... așa-i că-i urtă fata cea, care ne-a eșit înainte și mi-a zis: „ăăă! fată dela București la păzit bobocul!“

— Ii urtă, draga mamei.

— Dar mătușa Ileana? că și ea mi-a spus așa, îi urtă și dânsa?

— Ea a glumit, Dicuță, ea nu-i urtă.

— Dar moș Ion?

— Nici moș Ion nu-i urtă, și el a glumit.

— Culcă-te și tu lângă mine mamă.

Cucoana Tinca n'are încotro. Se culcă și ea. Dica pune mâna pe obrazul mamei și adorm amândouă, fericite.

1) Italia recunoaște supremația Califatului în Tripolitania, dacă aceasta nu atinge chestiunile de drept administrativ și politic.

2) Italia dă deplină libertate populației musulmane de a-și păstra obiceiurile strămoșești.

3) Italia nu va pedepsi pe indigenii cari au luat parte la războiu.

4) Italia garantează creditul Turciei și ia asupra ei datoria de stat asigurată prin încasările de vamă din Libia.

5) Italia cumpără dela Turcia proprietățile din Libia.

6) Turcia va restabili situația care a fost înaintea izbucnirii războiului. Italia consimte la desființarea capitulațiilor dacă tot astfel vor purcede și celelalte puteri.

7) Italia este dispusă a începe tratativele cu puterile, asupra garantării integrității teritoriale a Turciei.

Noutăți.

Intru mărirea lui Dumnezeu.

Pentru înfrumusețarea bisericii noastre gr. cat. din nou edificată și pentru mântuirea sufletelor au binevoit a dărui Stimata Dnă și Domn Colbazi un potir din nou suflat în aur provăzută cu cutie în preț de 50 cor., o cădelniță de argint de China în preț de 50 cor., iar evlavioșii fii ai Dânsilor Todica, Ionel și Emil un policandru în preț de 140 cor., stimata Viduă Rafla Solomon un policandru pentru 12 lumini în preț de 240 cor., un membru din familia parohului local a donat 2 candelabre de argint de China în preț de 20 cor., o copie și linguriță de aur în preț de 16 cor., a îmbrăcat prestolul cu o pânzătură (congre) lucrată în Calotaseg, ușile altarului le-a provăzută cu perdele de catifea, toate în preț de 48 cor. Pentru aceste daruri în numele s. biserici și a credincioșilor Li-se aduce și pe calea aceasta cea mai intimă mulțumită, dorind ca Dumnezeu să le răsplătească cu cele cerești și vecinice; dea Dumnezeu, ca aceste fapte, ce de sine se laudă, mulți să le urmeze. Spring la 15 Martie n. 1912. *Fetru Cordea* par. gr. cat.

Știri personale. Vinerea trecută Preasf. Episcop al Orazii mari a plecat din Roma spre Abazia, unde va rămânea câțva timp spre a se scăpa de tusa, ce-l năcăjește de mult. — Dorim P. S. Sale deplină însă-nătoșare.

— Rsmul *Dr. Victor Szmigelski* retrăgându-se din cauză de boală, din postul de rector al Seminarului teologic și director extern al Internatului de fete, în locul dânsului a fost numit la Seminar Rsmul *Dr. Izidor Marcu*, iar la internat Preaon. *Silvestru Nestor*, directorul școlii de fete. La Administrațiunea capitulară în locul Rsmului *Dr. Izidor Marcu* fost controlor, a fost numit Rsmul *Ștefan Pop*.

O frumoasă donațiune. Țin de o datorință, ca să dau știre publicului românesc despre o frumoasă donațiune ce a primit-o, de curând, biblioteca arhidiecezană din Blaj.

St. Doamnă Victoria Erdélyi n. de Bárdosy din Orăștie, soția regretatului Dr. Ștefan Erdélyi, mort în toamna anului trecut, a dăruit, după dorința repausatului, pe sama acestei biblioteci, un număr de aproape 700 opere, în peste 1400 volume, cu valoarea de ca. 30.000 cor.

Fapta nu are lipsă de comentariu, și ea se va pomeni totdeauna, la loc de frunte, în analele bibliotecii arhidiecezane. — Dar donațiunea aceasta mai spune ceva! Biblioteca unui om reoglîndește în totdeauna preocupările lui sufletesti, de aceea donațiunea Drului Erdélyi, — în carea se găsește mai ales cărți de medicină și igienă, iar afară de acestea numeroase cărți de pedagogie, filosofie, literatură frumoasă — mărturisește și despre spiritul distins acestui om, retras de sgomotul lumii, iubitor de carte, silindu-se să se țină la nivelul actual al științei căreia s'a dedicat, în aceeași vreme îmbrățișând cu interesul său și celelalte probleme ale vieții și activității spirituale moderne.

Ca pomana să fie deplină, (în starea de azi a bibliotecii arhidiecezane, cred că pot să rostesc cuvântul acesta: pomana!) St. Dnă V. Dr. Erdélyi ne-a dăruit și 6 tece cu rafturi pentru așezarea cărților, pentru ceea ce în deosebi exprim mulțumită adânc simțită. Blaj în 18/III 1912. *Dr. V. Macaveiu*, bibliotecar arhidiecezan.

Concurs la pensuni pentru văduve. Duplicându-se anul trecut capitalul fundațiunii Șulufane s'a creat o nouă serie de pensuni pentru văduvele preoților. Concursul e deschis la Preaonoratul Consistor Arhiepiscopesc până la 15 Aprilie și se vor împărți 4 pensuni de câte 800 cor. pentru canonicese văduve, — 3 de câte 600 cor. pentru protopopese văduve, a căror cărbăți au servit în orașele mai de frunte, — 3 de câte 400 cor. pentru viceprotopopese văduve, — 4 de câte 300 cor. și 5 de câte 200 cor. pentru preotese văduve.

Listele de alegători. În luna aceasta se face conscrierea alegătorilor de deputat pe 1913. Fiecare plătitor de dare suficientă spre a fi trecut între alegători se grijească să fie trecut în listă cu numele său corect scris. Cei-ce nu's inferiți în conspecte să reclameze până la sfârșitul lunei Martie.

Parohii vacante. Până la 15 Aprilie n. e de ocupat parohia Toldal din protopopiatul Reghin, venit congrual 215.68 cor.

Curs complementar pentru învățătorii arhidiecezani. Profesorii institutului preparandial din Blaj vor ținea în vacanța Paștilor dela 9—13 cursuri complementare pentru învățători, pentru studiile istoria și fizică. Anunțările se fac la direcțiunea institutului până la 1 Aprilie n.

Biblioteca pentru popor. În editura Casei școalelor din București au început să apară o serie de cărți pentru popor. Au apărut până acuma: *Alexandria*, *Arghir și Elena*, *Esopia*, *Genoveva*. Proverbe de Panu, *Povestiri alese de Sadoveanu*. Colecție de povești din Halima ș. a. Volumele se tipăresc la Sfetea cu litere mari și în o limbă pe înțelesul tuturor.

Regele României la monarhul nostru. O telegramă din București anunță că Regele Carol cu regina va întreprinde la începutul verii o călătorie spre Gastein, unde părechea regală va petrece la băi câteva săptămâni. În drum însă va cerceta și pe monarhul nostru petrecând la el — probabil — o zi întreagă.

Medic arhidiecezan. D. dr. *Vasile Hâncu*, doctor în medicină, chirurgie și farmaceutică dela universitățile din București, Bonn, Berlin și Paris, autorul mai multor opere de valoare științifică, a fost ales cu unanimitate de voturi ca medic arhidiecezan.

Felicitări sincere!

Știri literare. În editura tipografiei C. Sfetea din București, a apărut un volum de nuvele și schițe „Zori de Iulie“ de Spiridon Popescu. Stilul sugestiv și limba curată în care sunt scrise celea vre-o 30 bucăți cuprinse în volum, le fac plăcute cititorului. Reproducem la foia numărului de azi o povestire. Volumul costă 2 lei și se poate procura și prin librăria noastră. — Din prilejul jubileului de 100 ani a Seminarului teologic și pedagogic din Sibiu, pâr. director dr. Eusebiu R. Roșca, a publicat o prețioasă monografie a aceluși institut împodobindu-o cu portretul Mitropolitului Șaguna. Volumul mai cuprinde pe lângă partea istorică, biografia scurtă a directorilor și a profesorilor și o consemnare a elevilor. La sfârșit în ednexe se publică normativele, școlii regulamente pentru administrație și litere fundamentale. — Volumul costă 3.50 cor. și are peste 300 pag.

Nu vrem să exagerăm, dar numărul scrișorilor de recunoștință, ce ni-au sosit până acum dela diferite persoane, avuți și săraci, bătrâni și tineri, cari au aflat vindecare prin fluidul Elza, este întradevăr mare și se urcă la mai multe mii. Bunăoară *Dr. Iosif Estmeister*, medic în Wildenau (posta ult. Aspach, Innkreis, Tirol) spune, că Elzafluidul lui Feller se practică cu mult folos, având un efect vindecător excelent în multele cazuri de perturbațiune sanitară, ce ocur zilnic. Un alt medic, anume *Dr. Kittel* din Praga, (Königliche Weinberge) ne scrie, că de mai mulți ani folosește în practica sa cu efect admirabil Elzafluidul lui Feller. Faptul acesta nu e reclam! E curat adevăr, că preparatul acesta e de minune bun împotriva multor morburii. O duzină costă franco 5 coroane la *Eugen V. Feller*, apotecar în Stubiczka, Centrale Nr. 122 (com. Zágráb).

Posta Redacțiunii.

Mai multora. Corespondențele trimise spre publicare altor ziare să nu ni-se mai spedeze și nouă, că nu le publicăm.

Calfă tină și învățacel

se primesc în pravălia de manufactură și mărfuri curente. — La învățacel se cere să fie absolvat 1—2 cl. gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la:

Augustin Stupariu.

Balázsfalva.

(46) 5-6.

(40) 6 2.

Se caută

o bucătăreasă pentru „Internatul de fete din Blaj“. — Simbria 30 cor. la lună, odae separată și vipt.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

(Continuare).

CAPITOLUL VI.

Inoptase de demult. O adâncă și sfântă tăcere domnea în vechea cetate a Sucevei. Luna plină se scaldă în vinețiile unde de nori — când își arăta chipul bălai din vre-o spărtură de nour — când își ascundea fața sub înorarea zării.

Ici-colo vre-o stea stingheră scăpăra pe tărnia văzduhului, spărgând cu puterea razelor de noapte vre-o lespede de nour.

La castelul domnesc luminile încă nu se stinseseră. În astă-seară Doamna mare Ruxanda avea musafiri. Intre jupânii și jupânele de față se afla și Petru Rareș și logofătul Tomșa și Doamna Țării-Românești, Despina cu fetele ei: Ruxanda și Stana, cari au venit să mai vadă pe Doamna Ruxanda și s'o mângâie pe urma dureroasei pierderi a soțului ei, Bogdan.

Văduva Doamnă Ruxanda chemă în astă-seară la Curtea domnească pe cele mai de frunte fețe boeresti, se grăească despre păsările Țării, ajunse pe mâinile unui nou domnitor. Îndeobște, mai toată boierimea Sucevei era foc de nemulțumită de alegerea lui Ștefăniță, de vreme-ce ea era sus și tare încredințată, ca noul Voevod va fi Rareș.

Gea mai mare parte din frunzașii Țării nici n'auziră de numele lui, dar încă să-l cunoască, de face vre-o lescae și dacă îl taie capul în ale domniei.

Dar totuși știau bine cu toții, că alegerea lui Ștefăniță de domn al Moldovei se datorește numai Vornicului Tăutu, care e rudă cu maica lui Ștefăniță. De aceea, de o bucată de vreme încoace, încep să se urzească niște legături vrăjmașe de desbinare între boierimea ieșană și suceveană. Curtenii Sucevei știau bine, că îndată-ce Ștefăniță va veni în Suceava, va răsturna toată Curtea domnească și își va înlocui vechii dirigători cu alții noi aduși din Iași.

Doamna Ruxanda, rămasă văduvă pe urma morții lui Bogdan, era mereu îngrijorată, să nu fie dată afară din Curtea domnească, de vreme-ce ocrotise pe Rareș.

Văduva Doamnă de loc nu cunoștea pe Ștefăniță — anmise totuși de numele lui. În mintea ei își închipuia, că nu va fi o poamă mai bună decât a fost Bogdan.

De aceea ceru sfat dela boeri:

— Ce să fac, boeri d-voastră, dacă noul Vodă nu-mi va cinsti bătrânețele și din te miri ce, îmi va căuta cusur cu luminarea, ca se mă poată descotorsii din Curtea domnească?

— Stăi, Măria Ta — reluă Tomșa logofătul, — că nu te poate alunga așa cu una cu două din Curtea Sucevei. Dar noi boeri de ce suntem, ca un papă-lapte să-și facă ris de Măria Ta? Numai se îndrăznească nemernicul, a-ți pomoni să te urnești din loc, c'apoi atâta-i trebură...

— Dar dacă are să se însoare? — întrebă iar Doamna Ruxanda.

— Dar n'are decât să se însoare, încă nu urmează, ca pe Măria Ta să Te dea afară, că dragă Doamne, Curtea Sucevei nu-i atât de strîmă, să nu încapi și Măria Ta, chiar de-ai locui numai în trei odăi.

— Și când are de gând logofete, să vină în cetatea noastră? — întreba iar Doamna Ruxanda.

— Ar veni el cât mai decurând, dar îl zăbovește bolileștea maică-sa. Umblă zvonul, că abia după-ce bătrâna va închide ochii, se va hotări în Suceava. — până atunci nu se urnește din tîrgul Iașilor.

Boerii adunați în calemul domnesc stăteau de vorbă — o seamă din ei cu Doamna Despina, — alta făcea hazuri cu tinerele copile: Stana și Ruxanda.

Din când în când mai deșertau din vechiul vin de Cotnar, strălucind la lumină ca aurul.

— Șapoi mai stați mult la noi Doamnă, — întreba Rareș pe Despina, văduva Doamnă a Țării-Românești după Neagoe Basarabul.

— Nu știu singură încât să mai apuc cu fetele acestoa, căci dacă ași fi singurică, m'ași închide într'un schit, să-mi mântui bătrânețele în sfîntenie. De-ocamdată, mai rămân nițică vreme în Suceava, — apoi cred, că avem s'o pornim în Țeara-Ungurească.

— În vremea de față cine-i domn în Țara-Românească?

— Cine-i domn? E Radu dela Afumați, ceva mai trecut în vîrstă ca Ștefăniță.

— E mulțumit poporul cu dînsul?

— D'apoi de ce să nu fie mulțumit cu el? Ba îi tare mulțumit, de aceasta nu ne putem jeli, ce-i drept cuvânt.

— Și pe cine are de domniță?

— Nu-i înșurat, e făcău încă.

— E făcău? Și n'are de gând să se însoare?

— Apoi una știu, că nu l'am întrebat despre înșurătoare, dar de ce mă întrebi de aceasta?

— Te întreb, jupâneasă Despină, fiindcă crezusem, că vre-una din fiicele Măriei Tale va fi poate logodită cu el — și ași fi voit să știu anume care din ele?

— Ba nici una nu-i logodită. Adevărat e, că Radu ține ceva la Ruxanda, dar încă mîna nu i-a cerut-o. Tare ași mai fi bucuroasă, jupâne Rareș, să le mărit mai întele și să scap odată de ele.

— Ști ce? Atunci dă una lui Radu, alta lui Ștefăniță — și ai scăpat de ele...

— Ha, ha, ha... ști, că bun de gură mai ești! — rîdea cu bucurie Doamna Despina.

Asfel, până într'un târziu de noapte boierii stăteau de vorbă în calemul domnesc. Pela miezul nopții unii din ei începeau să părăsească Curtea, îngrijorați nu atât de păsările Țării, cât mai mult de sine însuși — ca noul Domn să nu-i măture dela Curte și din slujbele Țării.

Abia trecuse săptămîna, și din Iași sosiră la Curtea Domnească din Suceava trei crainici logofeți, trimiși de Măria Sa, Vodă Ștefăniță cu solia de a ruga pe Doamna Ruxanda, să binevoască a îngădui să coboare în gropnița domnească dela Putna pe roaba lui Dumnezeu, Stana maica Domnului Moldovei, repausată în zilele trecute.

Iară la Curte furnica sumedenia de boeri, dintre cari unii puneau la cale pe Doamna, ca în ruptul capului să nu dea

cheile gropniței pe temeiu, că repausata nu face parte din familia domnească; alții dinpotrivă îndemneau pe Doamna să îngăduie lui Ștefăniță înmormântarea Maică-sa în gropnița domnească dela Putna pe temeiu, că repausata Stana e vrednică de această cinste, fiind ibovnica lui Bogan Vodă, din care se născu Ștefăniță, noul domu al Moldovei.

Ba istețul logofăt Tomșa găsi și alte temeieri, pentru Doamna Ruxanda nespun de prielnice, de a măguli prin noua îngăduință inima lui Ștefăniță, ca atât ea cât și boierimea Sucevei să aibă trecere înaintea noului Voevod.

Ba ce-i mai frumos, însuși logofătul Tomșa cu o parte din boerii mari ai Sucevei porni în tovărășia celor trei crainici logofeți la Putna, să deschidă gropnița domnească, în care aveau să coboare pe repausata jupâneasă Stana.

Tomșa socoti, că alaiul înmormântării va sosi abia după vre-o săptămîna — când, în contra nădejzilor lui — alaiul era deja sosit în Putna de câteva zile.

Această înjghiebare a lucrurilor dădu lui Tomșa și boerilor din Suceava de înțeles, că Ștefăniță cu ori-ce preț avea să-și înmormânteze maică-sa în gropnița domnească, chiar împotriva voinței Doamnei Ruxanda.

Vornicul Tăutu, co-i drept, credea cu Ștefăniță, că Doamna în nici un chip nu se va hotări să dea cheile gropniței dela Putna, — dar nu nică le fu mirarea, când Doamna îndeplini cu toată bunăvoință ruga Măriei Sale. Și aceasta dădu mult de gândit și Vornicului și boerilor ieșeni, dar și lui Ștefăniță Vodă.

Logofătul Moldovei Tomșa, știu cum să întoarcă treaba spre folosul dorințelor lui și spre binele Doamnei — și știa, cum să scoată Curtea Sucevei din compăna grea. Căci numai totuși nu ținea noul Vodă la Doamna Ruxanda și la Curtenii Sucevei, într'at ea, sfătuită cu dînsii, nu puseră cuvânt pentru dînsul, ci pentru Petru Rareș, în ziua în care se ținu Scaun mare la Iași.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

„Oameni cum se cadă“ de Al. Cazan sub Nrul 709 din „Biblioteca pentru toți“. Autorul unul din tinerii noștri scriitori își arată și de data asta puterniciei dăr de observație, de analiză sufletească și deosebitu-i meșteșug de a reda tot ceia ce pătrunde cu o minunată pricepere. Nu mai vorbim de însușirile-i de stilist, de puterea cu care mîntuește o limbă curată și curgătoare, care nu-ți supără auzul cu nici o vorbă ne la locu-i. Fina ironie cu care biciuște tipurile ridicole, precum și dnoasa milă care se întrevede pentru cei oropiți și năcăjiți, — sunt însușiri cari măresc frumusețea bucăților și un îndemn pentru cei ce vor să guste din adevărata literatură.

Indemnăm pe cititori să se grăbească să cumpere Nr. care se vinde pentru minimumul preț de 0.30 bani. Ase care la librăria editoare Leon Alcalay București.

Povestiri pentru copii și tinerime. Săptămîna aceasta a apărut în tipografia „Gazeta Trans.“ o broșurică de 2 coale, conți-

ând 3 povestiri pentru copii și adulți, preluate după isoarele streine, de învățătorii dela școlile noastre primare din loc, d. Radu Prișcu și Didi Mușlea. Broșura aceasta, care e începutul unei serii întregi de povestiri, scrise într-un stil curat românesc și cât se poate de ușor, potrivit priceperii copișilor noștri. Are cinci ilustrații frumoase și se vinde pentru bagatelul preț de 12 bani. Scopul autorilor e de a da în mâna copiilor și a tinerimii o lectură instructivă și sănătoasă.

Această broșură cât și cele ce-i vor urma — poate fi folosită cu mult succes și ca lectură, pentru înmulțirea cunoștințelor din istoria naturală — în clasele III—VI.

Nrul 2 va conține 4 povestiri: Crește deșarte, Soartea unui copil cinstit și 2 povestiri frumoase din domeniul istoriei naturale:

Moarta înamorată și alte patru nuvele: *O noapte a Cleopatrei, Omphala, Căfelușul marchizei și Cuibul de privighetori* ale marelui prozator și poet Théophile Gautier, traduse în românește de dibaciul novelist Căthon Theodorian, compun numărul 743—744 din „Biblioteca pentru toți“.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentul dela: *Săbad* pe 1911 completare și 1912 întreg. *Holod, S. S.* pe Decembrie 1911 și 1912 sem. prim. *Oláhkeles* pe 1912 sem. 1. *Blagea* pe 1912 sem. 1. *Lodromán* pe timpul din 1 Ianuarie 1905 până în 1 Noembrie 1910. *Kettősmész* pe 1907 sem. 1. Binevoiti a grăbi cu plățile și pe așii următori până în prezent. *Jacodul rom.* pe 1912 sem. 1. *Casina, Abrud* pe trimestrul al treilea din 1911 și trimestrul prim din 1912. *Dr. S. Ch. Agnita* pe 1912. *Oarța sup.* pe 1912. *Pusztafentős* pe 1911 completare și întreg an. 1912. *Șișești* pe 1893. *Vasláb* pe 1912. *Dr. B. Bpesta* pe 1912. *Casina, Beiuș* pe Ianuarie și Februarie 1912. *Lăbfalu* pe timpul din 1 Nov. 1906 până în 1 Sept. 1907. *Teaca* pe 1912 sem. 1. *A-Iulia—Lipoveni* pe 1912 sem. 1. *Aiud* pe 1912.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**

Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

Nr. 23—1912.

(51) 1—2.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr.-cat. din Presaca de Secaș, prin aceasta se recească să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauțiunea de șapte sute coroane, la oficiul parohial cel mult până în 27 martie st. n. 1912 la 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre această lucrare și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Metro-

politian la 27 Iunie 1910 sub Nrul 3313 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. Curatorul bisericesc își rezervă dreptul de alegere dintre minusoferenți.

Presaca de Secaș, în 29 Februarie 1912.

Ioan Popa Popasu,
preot gr. cat.

Petru Mitea,
curator prim.

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sfintele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de spriginul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimită gratuit. (44) 7—13

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, sa-loane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 46—104 (Központi városháza mellett).

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e *Dr. Aurel Vlad*, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atacată de peronosporă, altoii sunt dezvoltati la perfecție. Pentru altoii liferați din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită franco și gratis catalogul despre altoi de vie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 20—45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

PICURII DE STOMAC

ai lui BRÁDY

mai înafute „Picurii de Mariacell“

s'au dovedit de 30 ani încoace de un medicament neapărat trebuincios în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuiei, sunt fără păreche în a îndrepta stricarea stomacului, arsurile de stomac, constipația, durerile de cap și de stomac, greața, amețeaia, insomnia, colica, anemiea (lipsa de sânge), gălbineala șcl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1.60 cor., mică — 90 fit., 6 sticle 5.40 cor., 3 sticle mari 4.80 cor., ce se trimite franco, dacă prețul lor se anticipează.

Apoteca lui K. BRÁDY la „Magyar Király“ în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5.

Concurs.

„MÁGURA“ institut financiar în Șimleu (Szilálgysomlyó) prin această publică concurs pentru ocuparea postului de contabil având reflectanții a-și dovedi calificațiunea obținută și praxa câștigată.

Terminul concursului e până în 15 Aprilie a. c. st. n.

Cererile se vor adresa subscrișului.

Salariul pentru primul an de probă e 1600 cor.

Postul se va ocupa în 1 Maiu a. c. st. n.

Din ședința direcțiunii inst. financiar „Mágura“, ținută la 8 Martie 1912 st. n.

Din încredințare:

Dr. C. Meseșian,
jurisconsultul inst. „Magura“ în
Szilálgysomlyó.

(50) 2—3.

Anunț de licitare.

Subscrișul Capital anunță, că argintăriile lăsământului episcopului *Dr. Ioan Szabó*, să vor vinde prin licitație publică.

Terminul de licitație să defige pe 21 Martie 1912, în localul administrației fondurilor diecezane, la 3 ore p. m.

(49) 3—3

Capitalul Catedral de Gherla

George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes

A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de tacămuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (biciuri) și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparatni și le efectuește prompt.

(84) 25—26

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“insoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)☐ ☐ **Altoi de vie!** ☐ ☐Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soiuri de vin de masă.Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronospora.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!La cumpărări pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 37-?

Români! Trimiteti băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești și numai astfel vă vești binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Csnădiei 5.

Strada Csnădiei 5.

recomandă

☛ **Asigurări împotriva focului** ☛pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premiu ieftine.☛ **Asigurări pe viață** ☛(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asig-
urări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. peperale pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apaducis.

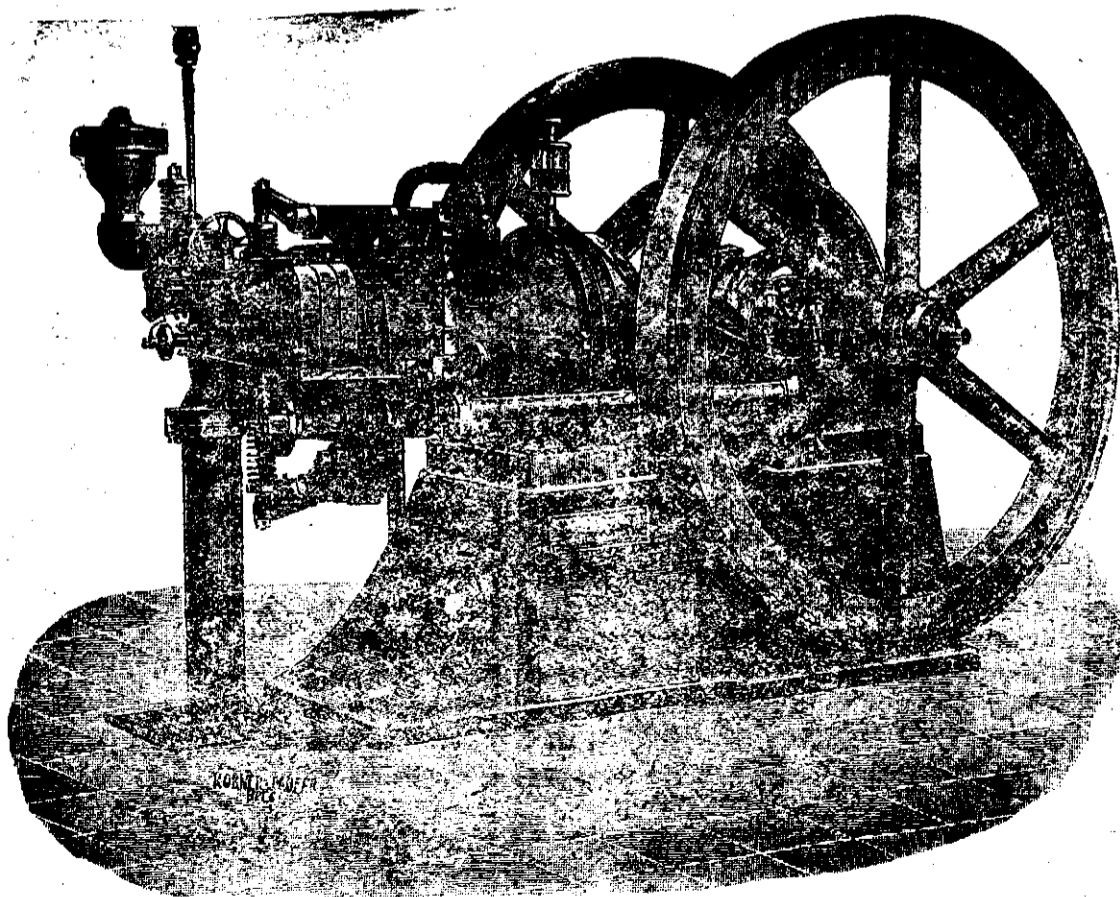
Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.824.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839-992-
	viață	11.020.265-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.422.317-

☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.**Persoane versate în achiziții cu cereuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(5) 27-?

Sprijiniți industria română!PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomand celea mai
practice **pluguri și mașini eco-
nomice.** În depozitul meu se află
totdeauna gata celea mai renumite
motoare de benzin, locomobile
și garnituri complete pentru
imblătit cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe cari le vând cu

**prețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,
în rate.**

== **Cea ma mare garanță.** ==

Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma

Eugen Nicolaprima fabrică română de mașini
la Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se
dau gratis.

(38) 51—52

Sprijiniți industria română!